SUPLEMENT
DO
Jnwentarza Nowego Praw od R. 1764. uchwalonych: Z SEYMOW Warszawskiego w R. 1782. y Grodzieńsk: w R. 1784.
UŁOŻONY.

ARTYLLERYA.

JW. Potocki Woiewoda Ruski, 24. Sztuk Armat, przy Regimencie, Rzplitey ofiaruie. *Konst.* 1784. *fol.* 13. *tit. Przyięcie. A o Regimencie wspomnionym vide tit. Woysko.*

Podobnież JO. Xżę Jmć Sapieha Gen: Art: Lit. 12. Sztuk Armat do Cekauzu Wileńskiego przystawić obiecał: a Rzplita na zawdzięczenie, Herb Sapiehów na tychże wyryć, y że od pomienionego Xcia ofiarowane, wyrazić Departamentowi Woyskowemu nakazała. *Ibidem fol.* 14. *tit. Przyięcie.*

ASSESSORYA. *Vide tit. Sądy Assessorskie.*

BRACHIUM MILIT: *albo: Pomoc Woysk. vid. tit. Dekreta.*

CŁO, *albo* POBOR.

CŁo, albo Pobor, *Drogowym* zwany, a od Formanów Cesarskich, wraz z akcydensem Officyalistow w Polszcze wybierany: Przez wzgląd, że Pobor podobny przez Cesarza Jmci, na drogach nierobionych zupełnie, a na robionych do połowy zmnieyszony został; Stany Rzplitey na wzaiem uchylaią. *Konst.* 1782. *fol.* 21. *tit. Zniesienie.*

Cło Jmportacyi od Towarow Zagranicznych, na Komorach Rzplitey w Woiewodztwach Kiiowskim, Bracławskim, y Podolskim, do 4. od 100. A od Exportacyi Produktow Kraiowych, do 1. od 100. zniżone: A to podług dawnych Celnych Jnstruktarzow, z wolną tychże przez Kommissyą Skarb: Kor. poprawą, przez Stany approbować mianą. *Konst.* 1784. *fol.* 33. *tit. Załatwienie. Vide etiam tit. Kupiectwo y Poddani.*

DEKRETA, Y ICH EXEKUCYA.

Treść Prawa Roku 1784. *o Exekucyi, Dostateczności, y Jllegalności Dekretów y Processów: A nayprzod: O Exekucyi Dekretów.*

GDy wszystkim Juryzdykcyom Sądowym Koronnym *Ultimæ Jnstantiæ*, (procz Marszałkowskiey, przy dawnych Prawach zostawioney) iako też Ziemstwom y Grodom, po dostateczney Stron konwikcyi, przyznano Prawo exekwowania swych Dekretow; Przeto w wspomnionych Juryzdykcyach, będzie odtąd Regestr *Executionis Processus* zwany: W ktorym Wpis, co do Juryzdykcyi *Ultimæ Jnstantiæ* tą Aryngą czynić się ma: = *Contra Capitaneos* = a w Ziemstwach y Grodach = *Contra Officiales Castrenses proprii Districtus* (to iest: gdzie Dobra leżą zprocesowa- Ustanowienie Regestru *Executionis* w Sądach: y tegoż Ordynacya.

 sowa-

sowane) & *Partem seu Partes specifice expressas in negotium intrantes* ⊏ Wpisy takowe w Trybunale, w iedną Sobotę przez Marszałka podpisane, a potym na Wokandę na drzwiach Jzby Sądowey wystawione, następuiącey Soboty sądzić się maią. Zaś Assessorya, Kommissya Skarbowa, y inne *Ultimæ Instantiæ* Juryzdykcye, zachowuiąc porządek dla Trybunału przepisany sądzenia *Executionis Processus* Regestru, wyznaczą dzień ieden w tygodniu Sądowym na takowy Regestr, ktory raz ustanowiony, odmieniony być nie może. Zaczęta nawet Sprawa lubo nieskończona, nie może zabierać dnia temu Regestrowi wyznaczonego. A co do Ziemstw y Grodow, te na każdey Kadencyi dnia ostatniego Sądow, Regestr *Executionum* przywołać każą, y do ostatniego Wpisu sądzić będą. *Konst.* 1784. *fol.* 19. *tit. Dekreta P. Załatwiaiąc.*

Donacye y transfuzye Fortuny *in elusionem Decreti Execut.*

To się zaś ostrzega, iż *in elusionem lucrandi Decreti Executionis*, żadna transfuzya, ani Donacya Fortuny, o ktorą rzecz, bądź *post Convictionem*, bądź po zaczętym Processie uczyniona, lub *nova acquisitio*, do zyskania *Executionis Dekretu* nie przeszkadza. *Ibidem fol.* 25. *tit. Przystosowanie.*

Process z własnym Starostą: Sądem Ziem: y Grodz.

W Sprawie z Starostą własnyn Grodowym, lub Sędziami Ziemskiemi albo Grodzkiemi, wolno prosto udać się do Trybunału po Dekret *Executionis. Przypozwy* w Trybunałach y Juryzdykcyach *Ultimæ Instantiæ*, czynić się maią na 4. tygodnie przed Wpisem: a to: *pro sola justificatione Processus, non involvendo negotium principale, neque pro cassando Processu.* W Ziemstwach, za dwu-tygodniowym: W Grodach, za tygodniowym Przypozwem, Dekreta *Executionis* następować maią, z wyrazem Dobr tradować się maiących. Sprawy Wexlowe podług Praw Wexlowych sądzone będą. *Ibid. P. Załatwiaiąc.*

Pozyskanie Dekretu *Executionis.*

Otrzymuiący Process *in Foro inscripto*, udać się ma po Dekret *Executionis* do Ziemstwa lub Grodu, gdzie Dobra zprocessowane leżą, albo do Trybunału teyże Prowincyi: Ktory to Dekret, iak tylko Process za legalnie otrzymany uznan będzie, Strona Powodowa, *etiam in Contumaciam* Przypozwaney, zyskać ma. A w przypadku dostrzeżoney Jllegalności, Sąd *continuationem Processus sufficientioris* nakaże. *Ibidem.*

Oppozycya Officyaliście exekwuiącemu Dekret *Executionis*, y wyrobienie Woyskowey pomocy.

Gdy Officyaliście Dekretem *Executionis* wyrażonemu, y do Dobr zkonwinkowanych sprowadzonemu, Oppozycya uczyniona będzie; Nayprzod Sąd, w ktorym Process przewiedziony, Stronę odporną na instancyą Powodowey sześciu-Niedzielami Wieży gorney ukarze, y tysiąc grzywien na rzecz Powoda zapłacić nakaże: Officyalista zaś odbywszy Supersessyą, y też wraz z Manifestem, gdzie Dobra leżą zaoblatowawszy, przyłączy do oboyga Dekret *Executionis*, y List do Departamentu Woyskowego, z doniesieniem o impugnie: A Departament nie wchodząc w legalność Processu, nie będzie mogł pod żadnym pretextem odmowić pomocy Woyskowey Stronie rekwiruiącey. Tym końcem ustanowiony iest w Departamencie Regestr, pod tytułem: Dodawania pomocy Woyskowey: Ktory przy Kancellaryi zostawać ma, y każdemu *gratis* Wpis o pomoc Woyskową przyięty będzie; a to temi słowy: ⊏ Ur. N. maiąc Supersessyą od Officyalisty N. na gruncie Dobr N. uczynioną, żąda pomocy do Tradycyi (lub dla bespieczeństwa Sądu) do Dobr N. ⊏ Wpisy takowe na wokandę na drzwiach Jzby Departamentu przybite, porządkiem wołane być powinny. *Ibidem Puncto: Załatwiaiąc: & P. Wpisy. fol.* 19. 20.

Departament Woyskowy, y w nim Regestr o Woyskową pomoc.

Pomoc Woyskowa dla Sądu Ziazdowego y Granicznego.

Podobnym sposobem wyrabia się pomoc Woyskowa przez Sąd Ziazdowy, zuchwale od kogożkolwiek z kupą ludzi swawolnych nagabany, ktoremu także Departament Pomocy odmowić nie będzie mogł. Atoli przydani ludzie Woyskowi, bespieczeństwa tylko Sądu strzedz, a nie Dekret Ziazdowy exekwować maią. *Vide P. Gdyby zaś trafiło się. f.* 24.

Ro-

Rownie, gdyby Sądowi Podkomorskiemu na grunt zesłanemu, oppugna uczyniona była, tedy Supersessyą uczyniwszy, do Departamentu o pomoc Woyskową uda się. Atoli *post sententiam definitivam*, Stronie Appellacyi dopuścić, y od Kopcow sypania wstrzymać się powinien. *Vide P. Co się. fol.* 25.

W przypadku odmowienia komu przez Departament Pomocy, pomimo Dekretu *Executionis*, Aktu Supersessyi, Listu, y Manifestu przez Officyalistę złożonych; Uda się takowy do Rady, ktora na pierwszey Sessyi dopełnić tego Prawa nakaże. *Vide P. Wpisy. fol.* 20. Odmowienie pomocy Woyskowey przez Departament.

Ordynans wypadły, Kommendant za pierwszą Rekwizycyą pod karami Woyskowemi uskuteczni; a ten, ktoryby z kupą swawolną, y bez Dekretu *Executionis* brał się gwałtem do Possessyi, albo Officyalista takowey Tradycyi poważył się; W takowym razie Strona y Officyalista, *pro sola inequitatione, ultra delictum facti*, gdyby się *np.* zaboy pokazał, Wieżą in fundo Niedziel 12. y dwoma tysięcami grzyw: ukarani zostaną, a to *ad Instantiam* Powodowey Strony, w Ziemstwie lub Grodzie gdzie Dobra leżą, *ex Regestro Tactorum* lub *Expulsionum*. Jeźli zaś zaboy nastąpi, to z Regestru *Incarceratorum*, ktory w Trybunałach, Ziemstwach, y Grodach do Spraw takowych, iako też y innych tylko kryminalnych ustanawia się, y brany będzie *ante omnes causas*. Tradycye bez-prawne y gwałtowne, oraz Gwałtownikow ukaranie. Regestr *Incarceratorum* w Trybun: Ziemstwach y Grodach.

Strony godzące się, lub przemilczaiące takowy zaboy, zapozwie na rozkaz Sądu Instygator Grodu, gdzie zaboy nastąpił. Popadną obydwie Strony karze Wieży Niedz: 12. in fundo, y 2000. grzyw: zapłacą, a Zaboycy podług Prawa karę odniosą. Niedbały w tym Sąd Grodzki naydaley do puł-Roku; *ad instantiam cujusvis* czterema Niedz: Wieży gorney, y 1000. grzyw. ukarany będzie. Pod Zaiazd atoli pociągane być nie mogą Dobra, z pod Kontraktow arendownych, lub zastawnych wychodzące: a to na mocy Traktatu 1768. R. Art. XIII. Jako y Dobra obięte mocą *juxta obloquentiam* karty y tranzakcyi roborowaney. *Vide P. Wpisy. y P. A że: fol.* 20. *y* 21.

Wyrugowana gwałtownie pomoc Woyskowa, powtornie od Departamentu przydana będzie: a gwałt takowy, siedzeniem Wieży gorney przez Niedziel 4. y pięciuset grzywnami, *pro re* Strony ukarany zostanie, chociażby to bez pobicia lub ranienia Woyskowych zaszło. Jeźliby zaś w tym gwałcie Zołnierz ranion był; Gwałtownik tysiąc grzywien zapłaci, y Wieży gorney 6. tygod: siedzieć będzie. Nakoniec w przypadku zabicia Woyskowego; Strona zaboiu winna, Wieżą dwunastu Niedz: *in fundo*, y dwoma tysiąc: grzyw: ukaraną będzie; A Zaboycy *in Castro delicti*, na instancyą Instygatora Departamentu, *etiam extra Cadentiam*, maią być finalnie sądzeni. Departament zaś ani o Wieżę, ani o grzywny, godzić się nie może: ale połowę Sukcessorom zabitego, drugą do Skarbu oddać nakaże. Expens na Sprawy takowe, Rada z funduszu sobie powierzonego wyznaczy: a rachunek z niev, Kommendant zdawać obligowany. Officyalista zaś traduiący, wdawać się nie ma w Expensa prawne Stron, ani w nich Dobr tradować, procz tych, ktore Dekretem przysądzone okażą się. *V. P. A że.* Pogwałcenie pomocy Woyskowey y tegoż ukaranie.

O dostateczności y illegalności Processu: V. t. Process.

Prawa Litewskie.

O Exekucyi Processow w W. X. Lit.

1mo. GDy w W. X. Lit. po Juryzdykcyach Sądowych nie masz Regestru *Executionis*, y Dekreta *Executionis* nie znane; ale Strony za Dekretem oczywistym Trybunalskim, lub *Ultimae Instantiae* Sądu, albo innych Subselliow nie appellowanym, zyskiwać powinny pomoc Woyskową; Więc Urzędnik nie mogąc za rzeczonemi Dekretami dla oppozycyi Strony dopełnić Tradycyi, ma uczynić w Aktach własnego Woie- O Exekucyi Dekretow, y wyrobieniu pomocy Woyskowey w W. X. L.

Woiewodztwa lub Powiatu Oświadczenie manifestuiące o wzbronioney Tradycyi: a potym rekwirować będzie przez List u Departamentu Woyskowego o Pomoc, ktorey Departament pod żadnym pretextem nie odmowi. Trybunały zaś, y inne W. X. Lit. Subsellia, zachowaią Praw rygor na czyniących kontradykcye po Konwikcyi Dekretowey.

2do. Regestr w Departamencie Woysk. dla Korony ustanowiony, tak co do Wpisow, iako y co do sposobu wołania onego, służy y W. X. Lit. Rada także rownie sobie postąpi w odmowieniu pomocy Woyskowey dla Obywatela Litewskiego, iak iest obowiązana dla Koronnego. Odtąd zatym Subsellia Litewskie w Dekretach swych, terminu tego: *Mota Nobilitate*: używać, a Urzędy kup ludzi do żadnych exekucyi sprowadzać, nie będą.

3tio. Warunek o wyrugowaniu pomocy Woyskowey dla Korony przepisany, służy y W. X. Lit.

4to. Podobnież: Departament obowiązany do dania pomocy Woyskowey Sądom Ziazdowym Lit. podług reguł dla Korony opisanych.

5to. Kredytor, lub słuszny za Prawem Pretensor, lub w Sprawach uczynkowych *ex loco delicti* skrzywdzony, a chcący Process Prowincyi Koronney dla niedostarczaiącego funduszu, zastosować do Dobr w W. Xtwie leżących; powinien udać się do Subselliow W.X.Lit. y tamże Stronę zkonwinkować: a dopiero za otrzymaną zupełną konwikcyą, uda się do Departamentu Woyskowego o Pomoc. Wszelako przewiedziona na obwinionym lub Dłużniku konwikcya, nie może *præjudicare* pierwszym aktualnym Dobr iego Possessorom: A *in concursu* Kredytorow, *Potioritas ex potioritate* zachowana być ma podług pr. R. 1588. Toż się ma rozumieć o Processie Lit. gdy dla niedostarczaiącego funduszu, tenże do Dobr w Koronie leżących, zastosować przychodzi. *Konst.* 1784. *tit. Warunek. fol.* 25.

DEPARTAMENT WOYSKOWY. *V. tit. Dekreta, Woysko.*

DŁUGI.

Wierzyciel nie znayduiący rękoymi długu swego w Dobrach Ewikcyonalnych, ma moc Process na Dobrach w inney Prowincyi exekwować. *Konst.* 1784. *fol.* 25. *tit. Przystosowanie.*

Wierzyciel z Zapisu Grodowego, nie może być ruszony z Possessyi Dobr Dłużnika, przez Wierzyciela z Wexlu po R. 1780. wydanego. *Ib. fol.* 22. *tit. Process Nro.* 4.

Na umorzenie reszty Długow Nayiaśn: STANISŁAWA AUGUSTA, Stany Rzplitey *Subsidium Charitativum* od Duchowieństwa na Lat 10. ofiaruią, a to od terminu Pr: R. 1776. pod tytułem: Ubeśpieczenie Długow. A po czasie wspomnionym, *Subsidium* to, na Woysko obrocone będzie. *K.* 1784. *fol.* 17. *tit. Fundusz.*

Dług Rzplitey dwa Miliony Zł. Pol. Xiążętom Radziwiłłom przyznany, nayprzod Skarbowi Kor. przez lat 2. po 200000. Zł. opłacać nakazano, z Funduszu *Primæ Classis*. Reszta zaś umarzać się będzie z Funduszu na opłacenie Pensyi Xiążętom Saskim wyznaczonego. Do ktorego y Sukcessorowie Hrehorego Ogińskiego odesłani. Wprzod zaś z generalnego Funduszu Długow *Primæ Classis*, Skarb Koronny przez lat 2. po 26,666. Zł. gr. 20. a Litewski po 13,333. Zł. gr. 10. płacić tymże będą, *salva detruncatione* Summ zakwitowanych, podług Kwitow znalezionych, lub znaleść się mogących. *K.* 1784. *fol.* 18. *tit. Uspokoienie.*

Tamże Stany Rzplitey zabeśpieczaią, aby Fundusz pomieniony, po umorzeniu wzwyż wytkniętych długow, na zaspokoienie Wierzycielow drugiey Klassy był obrocony. *Ibidem.*

DONACYE FORTUNY *albo* ZAPISY: *Vide tit. Dekreta.*

DYSSY-

DYSSYDENCI.

SYnody y Konsystorze Dyssydentow *Augustanæ Confessionis*, nie mogą żadnych datkow na Osoby teyże Religii stanowić: Ani im do Exekucyi takowych danin, Pomoc Woyskowa dodawana być może. *K.* 1784. *fol.* 11. *tit. Ostrzeżenie.*

Datki atoli, dobrowolnie y na piśmie przez Mieszkańcow Miast Krolewskich lub Ziemskich, za wiedzą Dziedzica, na utrzymanie tylko Zborow y Pastorow, lub Sług Kościelnych przyięte, lub przyiąć miane, mogą być, nawet *adhibito brachio militari* exekwowane, podług Synodalnego, lub Konsystorskiego Dekretu. *Ibidem.*

Przeciw Synodowi lub Konsystorzowi w Sprawach Datkowych, *Forum* w Assessoryi przepisane. *Ibidem.*

EXEKUCYA DEKRETOW. *Vide tit. Dekreta.*

FORUM.

SPrawy: *simplicis debiti*, *Expulsionum*, *Exemptionis*, *Tenutæ*, *Extraditionis Subditorum*, o Dziesięciny, *Recentis Criminis*, o Zaboy, byle Zaboyca na gorącym uczynku uięty był; Tudzież Sprawy *Juris* 1000. Zł. wartości nieprzenoszące, maią *Forum* bez appellacyi w Ziemstwach y Grodach: W innych Sprawach appellacya *à definitiva sententia* dopuszczona będzie, byle *in principali negotio* ferowana: A to pod karą dwu tygodni Wieży gorney, y tysiąca grzyw: na Sędziego każdego. *Konst.* 1784. *fol.* 24. *tit. Dekreta. P. Sprawy.*

FURMANI. *Vide tit. Cło.*

GRANICE.

DZieło graniczne między Ukrainą Polską z iedney, a Gubernią Nowey Rossyi, z drugiey strony, przez UU. Karola Malczewskiego Generała Mai: Woysk Kor. y Jozefa de Witte Pułkow: Reg: Grenad. y Rotm: Kaw. Nar. Plenipotentow Polskich: A UU. Mich: Potemkina Gen: Mra W. Ross: *&c.* y Jakoba Bułhakow Konsyl: Ross: Plenipotentow Rossyiskich w Lipcu 1780. R. umowione, a w Mihrodzie Roku tegoż 16. Stycznia 1781. podpisane, Stany Rzplitey approbuią, y ratyfikuią. *K.* 1782. *fol.* 18. *tit. Ratyfikacya.*

Graniczną tranzakcyą, między dobrami Dupninem w Polszcze dziedzicznemi Ur. Augustyna Koźmińskiego: A dobrami Gogolewice, Grzybielin, y Słabucin, do Hrabstwa Mielickiego w Szląsku Pruskim należącemi: przez Kommissarzow z obydwu Stron wyznaczonych, zawartą, Stany Rzplitey ztwierdzaią. *Konst.* 1782. *fol.* 19. *tit. Approbacya.*

Tranzakcyą graniczną o Wieś Murzynow do Stwa Międzyrzeckiego należącą, przez Kommissarzow za Reskryptem Nayiaśn: STANISŁAWA AUGUSTA, z Radą Nieustaiącą, y od Krola Jmci Pruskiego wyznaczonych, umowioną, z kondycyą: Aby Skarb Pruski do Skarbu Polskiego Kor. wypłacił ogołem Summę Zł. 18000. UU. zaś Brandt y Schwönig Starostom Międzyrzeckim corocznie 3000. Zł. płacili; Stany Rzplitey approbuią. *K.* 1782. *fol.* 20. *tit. Approbacya.*

HANDEL. *Vide tit. Kupiectwo.*

JNDYGENATY.

JNdygenat dany Xiążętow Frydrychowi d'Anhalt Koëtten, y Karolowi de Nassau Siegen *cum Successoribus de Lumbis*, z kondycyą: aby Pra-

wo R. 1775. o Jndygenach dopełnili, y Dobr na się spadłych, nie przedawali. *K.* 1784. *fol.* 34. *tit. Jndygenat.*

JNKWIZYCYE, KALKULACYE, WERYFIKACYE. *Vide tit. Process W. X. Lit.*

KADENCYE. *Vide tit. Process.*

KOMMISSYA SKARBOWA KOR. Y LIT.

DO Regestrow Skarbowych, Regestr *Executionis Decretorum* przydany z obowiązkiem wołania go raz w tydzień Sądowy, sposobem dla Trybunału przepisanym. *Konſt.* 1784. *fol.* 19. *tit. Dekreta.*

Osoby do Kommissyi Skarb: Kor. *pluralitate* wybrane. *Konst.* 1782. *fol.* 16. *tit. Osoby.*

Wyznaczenie Osob do Kommissyi Skarb. Lit. *Ib. fol.* 17. *tit. Eodem.*

Osoby wybrane *pluralitate* do Kommissyi Skarb. Kor. w R. 1784. *Konſt.* 1784. *fol.* 9. *tit. Osoby.* Tamże masz *Eod. tit.* & *folio*, Osoby do Kommissyi Skarb. Lit.

KOMMISSYA EDUKACYI NAROD.

UStanowienie w Sądach Kommissyi Edukac: Regestru *Executionis Processus* : z warunkiem, aby raz w tydzień Sądowy był wołany, a porządkiem dla Trybunałow opisanym, sądzony. *Konſt.* 1784. *tit. Dekreta f* 19.

Zakwitowanie Kommissyi Edukacyiney z lat 4. to iest : od R. 1780. 1*go.* Lipca, do R. 1784. 1*go.* Lipca, z ostrzeżeniem : Iż Summy : Pierwsza resztuiąca w Kassach Zł. Pol. 10,129. gr. 27$\frac{5}{12}$. A druga w windykacyi Zł. 12,141. gr. 9. do przyszłych rachunkow należeć będą. *K.* 1784. *fol.* 18. *tit. Kwit.*

KOMPANIE HANDLOWNE. *Vide tit. Kupiectwo.*

KONDEMNATY. *Vide tit: Process y Dekreta.*

KUPIECTWO.

KOmpania handlowna, pod tytułem y Jmieniem = Kompanii Polskiey handlow Wschodnich = bez ubliżenia wolności Obywatelskiey w handlu, protekcyą J. K. Mci STANISŁAWA AUGUSTA, y Stanow Rzplitey, zabespiecza się. Oraz teyże Przywilele, z nadaniem mieysc w Starostwach na składy przyobiecane : A co do Cła tak lądowego, iako y wodnego ; nie więcey, iak 1. od sta za wywozy, a 4. od sta na przywozy naznaczono. Tamże Radzie Nieust: zlecona negocyacya, aby przez interessowanie Dworow Cesarskich, zamysłom Kompanii dopomogła. *Konſt.* 1784. *fol.* 34. *tit. Handel.*

KWITY.

ZAkwitowanie Departamentu Woyskowego od R. 1780. do R. 1784. tak z wszelkich czynności, iako y wydatkow na potrzeby Woyska czynionych. *Konſt:* 1784. *fol.* 12. *tit. Kwit.*

Kwit dla trzech Kommissyi Skarbu Lit. *Pierwszey:* od R. 1778. do R. 1780. *Drugiey:* do R. 1782. *Trzeciey:* do R. 1784. Oraz Remanent 4,336. Zł. gr. 9. wraz z Summą z obrachunku z J. W. Tyzenhauzem Podsk. Nadw. Lit. okazać mianą, *ad dandum calculum* Stanom, ostrzega się. *K.* 1784. *fol.* 16. *tit. Zakwitowanie.*

Zakwitowanie dwoch Kommissyi Skarbu Kor. *Pierwszey* od R. 1780. do R. 1782. *Drugiey* do R. 1784. A resztuiące Summy : iedna w gotowiznie 1,802,845. Zł. gr. 7. den. 8. y $\frac{1}{4}$: Druga na Retentach 268,678. Zł. gr. 3. den. $\frac{3}{4}$. do dalszego porachunku zostawione. *K.* 1784. *fol.* 16. *tit. Zakwitowanie.*

MANIFESTA. *Vide tit. Process Lit. y tit. Dekreta.*

MARSZAŁKOWIE WW. *Vide tit. Salaria.*

OFFI-

OFFICYALISCI.

REguły dla Officyalisty w exekwowaniu Dekretu *Executionis*, y ku otrzymaniu *Brachii Militaris* w Departamencie Woyskowym. *Konst.* 1784. *tit. Dekreta : P. Załatwiaiąc. fol.* 19. *& P. Wpisy fol.* 20.

O tradycyi Dobr przez Officyalistę bez Dekretu *Executionis. Ibid.*

Item o tradycyi Kondyktowey. *Ibid. fol.* 24. *P. Gdyby zaś kto. tit. Jllegalność.*

Dekreta *Ultimæ Instantiæ* Officyaliści Grodzcy mieyscowi Prowincyonalni exekwować maią. *Ibid. P. To się. fol.* 24.

PATRONOWIE.

PAtronowie Lit. Plenipotencyą od Stron mieć, y w Dekretach nawet Akcessoryinych, z Jmion y Przezwisk pisać się powinni. *K.* 1784. *fol.* 28. *tit. Patronowie.*

Plenipotenci y Palestranci w Trybunale W. X. Lit. z Regestru Taktowego odpowiadać maią. *Ibid. fol.* 30. *tit. Trybunał.*

Stawaiący Patron w Trybunale Duchow: Lit. w Sprawach temu Sądowi nienależnych, rygorowi prawa R. 1764. podpada. *Ibidem fol.* 31. *tit. Tryb: Duch. Obszerniey o tym masz tit. Trybunał y Process.*

PISARZE WOYSKOWI. *Vide tit. Rada.*

POBOR. *V. tit. Cło.*

PODDANI.

POddani Polscy na Wołoszczyznę zbiegli, gdy się do Kraiu wracaią, od Cła wolni deklarowani. *K.* 1784. *fol.* 31. *tit. Handel.*

POZWY y PRZYPOZWY. *Vide tit. Dekreta : Process.*

PROCESS.

O dostateczności Processu Koronnego.

PRocess dostatecznie otrzymanym, rozumi się *Nayprzod :* Gdy po zapadłym Dekrecie w Sądzie *Ultimæ Instantiæ*, lub Ziazdowym; a w Ziemstwie lub Grodzie po Dekrecie finalnym, y niezaappellowanym, oraz pod rygorem Publikaty satysfakcyą nakazuiącym, na terminie dośćczynnym Publikata otrzymuie się, ta będzie konwikcyą dostateczną. (Kondycye do dostateczności Processu.) 2*do.* W Sprawach *expulsionum*, otrzymana iedna Kondemnata w Sądzie należnym, czy to na iednym, czy na wszystkich Zapozwanych, dostatecznie konwinkuie. 3*tio.* W Sprawach długu prostego y rękodaynego, dwie Kondemnaty czy na iednym, czy na wszystkich Przypozwanych otrzymane, są konwikcyą dostateczną. (Process o Długi.) 4*to.* W Sprawach Cywilnych, powyższe wyiąwszy, trzy Kondemnaty z iednego Aktoratu y Pozwow na iednychże Dobrach kładzionych otrzymane, konwinkuią dostatecznie. (Process w Sprawach Cywilnych.) A że do Sprawy iedney wielu będąc przypozwanemi, dla zwłoki Sprawiedliwości iedni wzdać się daią, gdy drudzy staią; W takowym razie po dwoch suspensach decyzyi, Dekret *in Contumaciam* na niestawaiących, a *cum Comparentibus* Dekret oczywisty; albo gdy wszyscy nie staną, Zaoczny Dekrek nastąpi: y z takowego Dekretu otrzymana Publikata dostatecznie konwinkuie. Ostrzega się także, iż Wierzyciel Zapis Grodowy maiący, lub z Dobr wybity, y Process otrzymuiący na swym Dłużniku y Dobrach iego, a satysfakcyi zupełney podług Dekretu ieszcze niemaiący; nie może z Dobr takowych być ruszony przez Wierzyciela z Wexlu przed Rokiem 1780. wydanego, ale innych Dobr, rzeczy, lub Osoby Dłużnika poszukiwać powinien. (Bespieczeństwo długow Grodowych.) 5*to.* W Sprawach Kryminalnych: Zaboiu, Kradzieży, Rozboiu, naiechania po (Process kryminalny.)

 hul-

hultaysku, rabunku Domu: Jezli Kryminaliści na gorącym uczynku uięci nie będą, dwie Infamie: A w Sprawach honoru y uczynkowych a nie kryminalnych, trzy Kondemnaty konwinkuią ostatecznie: Po ktorych to, czy Kondemnatach, czy Infamiach, Dekret Zaoczny *præviis Inquisitionibus* nastąpi. Wywołana nawet przed Trybunał takowa Sprawa, a niepopierana, może być przez Stronę *in Contumaciam* prozekwowana: a dwa Dekreta zgodne Zaoczne, zakończą ią. *K.* 1784. *tit. Process. fol.* 22. *6to.* Wierzyciel zkonwinkowawszy Dobra Dłużnika w iedney Prowincyi, gdy na nich Funduszu dostatecznego nie znaydzie; udać się może z tymże Processem do Dobr tegoż w drugiey Prowincyi leżących, a za iedną Kondemnatą będzie miał dostateczną Konwikcyą: Co się W. X. Lit. nie tycze. *Vide tit. Przystosowanie. fol.* 25. *7mo.* Skazany przez Sąd Ziemski lub Grodzki na Wieżą, bądź w Sprawie uczynkowey, bądź honoru, gdy do Trybunału appelluie; a ten dwoma stosownemi Dekretami *Judicatum Primæ Jnstantiæ* względem Wieży ztwierdza; Ukarany zaś na terminie Wieży zasiąść nie chce, y publikować się dopuszcza; W ow czas Strona udać się powinna po Dekret *Executionis* do Trybunału, za ktorym Departament, Woyskowey pomocy do uięcia zkonwinkowanego, odmowić nie będzie mogł. *Vide P. Ze zaś. fol.* 23.

Poszukiwanie ewikcyi przez Wierzyciela.

Process na niezasiadaiącego Wieży.

O Jllegalności Processu Kor.

Jllegalności Processu wykłady.

JLlegalny Process będzie na ow czas, gdy *Nayprzod:* Po Dekrecie *suspensæ decisionis cum Comparente ad convictionem Disparentis vel Recedentis* po Konwikcyi onego Dekret *cum Comparente ex seriis Controversiis*, lub *in Contumaciam* podług wyższego przepisu nie nastąpi. *2do.* Gdy Sąd Polubowy kondemnuie Stronę nie piszącą się do Kompromissu. *3tio.* Gdy dwoch dopuszczonym między sobą Processem, Dobra trzeciego do Sądu niepociągnionego inwolwuią. *4to.* Gdy Urzędy lub Urzędnicy Ziazdowi rozpisuią się. *5to.* Gdy przed czasem od Relacyi położonego Pozwu, *in proprio Districtu* niezeznanego, Kondemnata zapada. *6to.* Gdy kto *extraforanee* y *extra Districtum*, gdzie Pozwany nie ma Possessyi, ani w czasie wakuiących Sądow w własnym Powiecie y Woiewodztwie, Process podstępnie zyskuie. *7mo.* Jllegalny nakoniec będzie Process, gdy kto z Dobr w iedney tylko Prowincyi mianych, do Sądow drugiey wywołan będzie: Albo maiąc Possessyą w obydwu Prowincyach, *ultra præventionem Fori* pociągniony zostanie: procz przypadku wyżey opisanego. Także też gdy przeciw Dekretowi *extra Provinciam, amputata exceptione Fori* zapadłemu, Manifest, Pozew, y Wpis, *in ordine* prozekucyi *pro evocatione*, produkowany będzie. *Vide tit. Jllegalność. fol.* 23.

Forum na rożne Sprawy y przestępstwa: także o Apellacyach: Sentencyi zapisywaniu y Regestrach.

Sprawy *simplicis debiti*, *Expulsionum*, *Exemptionis*, *Tenutæ*, *Extraditionis Subditorum*, o Dziesięciny, *Recentis criminis*, o Zaboy, byle Zaboyca na gorącym uczynku uięty był; Tudzież Sprawy *Juris* Tysiąca Zł. wartości nieprzenoszące; sądzone będą w Ziemstwach y Grodach *præcisa appellatione*. W innych zaś Sprawach, Apellacya *à definitiva sententia in principali negotio* dopuszczona być ma: a to pod karą dwu tygodni Wieży gorney, y tysiąca grzyw: na Sędziego każdego. Dlatego Prawo R. 1764. dla Wielko-Polskiey o zapisywaniu Sentencyi, na całą Koronę rozciągnione. *Vide P. Sprawy. fol.* 24. Warowano także Prawem tym, aby po zaczęciu Kadencyi Sądowey, Regestra Ordynaryine w tydzień, a gdy Sądy prędzey kończyć się będą, tedy przy końcu tych, podpisywane były przez Prezyduiącego. *V. P. Załatwiaiąc. fol.* 19.

Tradycye Kondyktowe.

Gdy kto obwiniony y przekonany o tradycyą Kondyktową będzie, tedy tak prokuruiący, iako y przyimuiący onęż, wraz z Officyalistą, ieźli

źli y on wiadomy iey okaże się, na dwa tygodnie Wieży gorney, y tysiąc grzyw: każdy z Osoby skazani będą. *Vide P. Gdyby zaś kto. fol.* 24.

Sądy *Ultimæ Instantiæ*, nie będą odtąd zsyłać Officyalistow z Wielko-Polskiey do Mało-Polskiey, & *è converso*, ku exekucyi dzieł tradycyinych; ale Officyalistow Grodzkich mieyscowych do tego używać maią: A ci, *sub pœnis contra negligentes Officiales*, *Judicata* exekwować powinni. *Vide P. To się. fol.* 24. Exekucye Dekretow: y wota w Trybun:

Wota trzecie w Trybunale Kor. sposobem dla Rady Nieust. o wotowaniu przepisanym, iść powinny: A w przypadku *paritatis*, Sprawa do decyzyi następnego Trybunału należy. *V. fol.* 30. *tit. Trybunał: ad finem.*

Prawa Litewskie.

Poprawy Processu Sądowego W. X. Lit. w R. 1784. *na Seymie Grodzieńskim uczynione, ktorych treść taka:*

MAnifesta y Remanifesta w W. X. Lit. odtąd czynić miane, zawierać maią iasno y dokładnie rzecz, o ktorą zapadać będą, z podpisem zanoszącego, y w Akta *per extensum* w Protokule Potocznym wciągane być powinny: A to pod nieważnością uczynionych mimo tych reguł. Zniesienie zaś ich *in causa facti*, podług nauki Statutu w Art. 35. Roz. 4. a *in causis Juris*, podług Praw Lit. czynione będzie. *Konst.* 1784. *fol.* 26. *tit. Process. P. Manifesta.* Manifesta, y Remanifesta.

Pozwy dotąd w ogulnych pisane terminach, maią wyrażać dokładnie wszystkie pretensye, o ktore Strona przeciw Stronie czynić ma. Pozew takowy w Ziemstwie lub Grodzie gdzie Dobra, o ktore rzecz, oblatować, a Extrakt iego przez Woźnego Stronie na Dobrach, lub oczywisto do rąk oddać należy. Na ktorym to Extrakcie, iako y na Oryginale Woźny podpisawszy się, Relacyą położonego Pozwu zeznać, y zeznania swego dowod wraz z Oryginałem Powódowey Stronie oddać będzie powinien. Wolno atoli każdemu, nawet w czasie Sprawy, przez nowy bez terminu Przypozew, poprawić pierwszy *agnito errore*: przez co *non derogatur* iuż aktu wyszłym przed tym Prawem Pozwom. Termin do rozprawy, nie od aktykacyi Pozwu, ale od czasu położenia go, liczony będzie. Pozwy zaś Rekonwencyonalne, nawet za przypadnieniem Sprawy, mogą być Plenipotentowi dane, y *non attento termino*, zeznane. *Vide Ibid. P. Pozwy. fol.* 27. Pozwy: Relacya ich: Przypozwy: y termin onychże.

Kondemnata, za ktorą z Prawa tradycya nie następuie, exekwowana odtąd nie będzie, ale Strona konwinkuiąca, Pozew tylko, *loco peragendæ Executionis* położyć ma na Dobrach Processowi podległych. Zupełne zaś konwikcye, przez Urzędy exekwowane będą. A gdy tą Ustawą znosi się potrzeba sprowadzania Urzędow na Exekucye tradycyi finalney nieprzynoszące; naznacza się Woźnym od mili Zł. 1. gr. 15. Kancellaryom zaś od Oblaty Pozwow tyle, ile od zeznania onychże. *Vide P. Kondemnaty. fol.* 27. Kondemnaty y ich Exekucya. Woźnych Salarya.

Gdy w Sądach Ziemskich lub Grodzkich przypadnie Sprawa, do ktorey aktualny komplet nie będzie dostateczny; Sąd przy Aktoracie zapisawszy, o tym świadectwo, postąpi do dalszych Wpisow: A gdy się komplet potrzebny zbierze, Sprawa opuszczona, sądzona będzie *ante omnia*. Inwolwowani Sędziowie do iakowey Sprawy tak, iżby iey sądzić nie mogli, odeszlą ią do Trybunału *pro determinatione Fori*: Ktory ieźli znaydzie złośliwie Sędziom dane Przypozwy, procz nakazu *litis expensarum* powrotu, ukarze Strony Wieżą gorną przez Niedziel 6. y Sprawę do tegoż odeszle Sądu. Tamże nakazano: aby Urzędnicy Ziemscy y Grodzcy, w Obwieszczeniach swoich do expedycyi Aktow, Kalkulacyi, Weryfikacyi, Inkwizycyi, &c. nie przepisywali terminow: ani tychże Kadencye Sądowe.

Aktow pod Kadencye Sądowe odbywali, od ktorych *sub pœnis in negligentes Officiales* absentować się nie powinni, zrywaiąc komplet. *Vide P. Ubeśpieczenie. fol. 28.*

Patronowie. UU. Patronowie y Plenipotenci, czy to od Powodowey, czy od Pozwaney Strony, do Spraw należący, maią mieć od Stron szczegulną Plenipotencyą: A w Dekretach tak Akcessoryinych, iako y Pryncypalnych, z imion y nazwisk, dla zapobieżenia skargom y zdradom zdarzaiącym się, pisać się obowiązani. *Vide P. Patronowie. fol. 28.*

Sessye Sądowe y *Beneficium* godziny. Sessye Sądowe poobiedne, po wszystkich Subselliach W. X. Lit. znoszą się: a tylko iedna od godz: 8. ranney, do pierwszey poobiedney przepisana: Wyiąwszy od tey Ustawy Sądy Graniczne. Tymże Prawem *Beneficium* godziny iedney, tak dla Powoda, iako y dla Pozwanego uchylone. *Vide P. Sessye. fol. 28.*

Jnkwizycye: Kalkulacye: y Weryfikacye. Urzędnicy, do Aktow Jnkwizycyi, Kalkulacyi y Weryfikacyi sprowadzeni, odbywszy Akt Jnkwizycyi, decydować maią pretensye Stron, do Weryfikacyi lub kalkulacyi Urzędowey proponowane, a to w ten sposob: Gdy iedna Strona poda pretensye swe *in proposito*, a druga na nie *in reposito* odpisze; Urzędnicy z takowych dowodow, tudzież zeznania Swiadkow, a nawet z własnego widzenia y uważania, za ustąpieniem Stron *in occluso*, pretensye rozsądzą, y one Stronom ogłoszą. Jeźli na wyroku tym Strony przestaną, Summa z pretensyi odsądzoney wynikaiąca, do linii realney przyłączona będzie. Gdyby zaś ktora z Stron appellowała, na ow czas Summę pretensyiną do linii kontrowersyiney Sędziowie wciągną: Y podobnym sposobem, każdy punkt Propozytow y Repozytow odbywaiąc, całe dzieło Weryfikacyi y Kalkulacyi odbędą. Gdy rożność zdań między Urzędnikami zaydzie, na ow czas wyraziwszy każdy przyczyny przekonania swego, zdanie swoie takoż *in occluso* pod punktem pretensyi położy: A po ogłoszeniu tego rozpisu, Summa pretensyina w linii kontrowersyiney zapisana będzie. Przecięż ten Rozpis, Aktu Weryfikacyi y Kalkulacyi zrywać nie ma. Po udecydowaniu wszystkich Weryfikacyi y Kalkulacyi Punktow, nakażą Urzędy dopełnienie Juramentow przez się decydowanych, podług Roty przez niżże przepisać mianey, a to w obecności Strony lub Plenipotenta. Naostatek Summy pretensyine na linii realney położone, w ieden Komput zniosłszy, odeszlą do Sądu *à quo* po termin y mieysce zapłacenia. A osobno Summy pretensyine, tak dla zaszłey Appellacyi, iako y Rozpisu do linii Kontrowersyiney wprowadzone, w ieden Komput zebrawszy, odeszlą po rozsądzenie do Sądu, ktorego Dekretem byli wyznaczeni. Y w tym to porządku Jnstrumenta *Calculationis & Verificationis* sporządzone, Stronom do rozprawy wydadzą. Sąd zaś nie wchodząc w ułatwione y niezaappellowane pretensye, ani w Summy *in linea reali* położone, udecyduie tylko Punkta *in controverso* zostawione. Gdzie gdyby ktora z Stron nieprawnie appelluiącą okazała się, za każdy Punkt czterdziestu Kop: Lit. ukaraną być ma. Tamże zaleca się Urzędom, aby względem Jnkwizycyi, oraz przyięcia y odrzucenia Swiadkow, podług Statutu Lit. w Roz: 4. Art. 78. y 79. zachowali się. *Vide P. Jnkwizycye. fol. 29.*

RADA NIEUSTAIĄCA.

Rezolucye Rady Nieustaiącey uchylone. Osoby do Rady Nieust: R. 1782. *pluralitate* wybrane. *Konst:* 1782. *fol.* 4. *tit: Osoby.*

Zaświadczenie czynności Rady Nieustaiącey od R. 1780. do Roku 1782. *Konst:* 1782. *fol.* 17. *tit: Zaświadczenie.*

Osoby do Rady Nieust: *pluralitate* wybrane R. 1784. *Konst:* 1784. *fol.* 2. *tit: Osoby.*

Za-

Zaświadczenie czynności Rady Nieustauiącey od R. 1782. do Roku 1784. *Konst.* 1784. *fol.* 10. *tit: Zaświadczenie.*

Rezolucye Rady na Seymie Grodzieńskim R. 1784. *uchylone. Pierwsza.* R. 1783. z 14. Marca względem Opatow Bazyliańskich iako Prawu R. 1768. przeciwna. *Druga* R. 1783. z 21. Styczn: przyznaiąca *Votum decisivum* Pisarzom Woyskow: Oboyga Narod: w Departamencie: A Prawo R. 1773. o tychże *in toto* zachowane. *Trzecia* R. 1783. z 10. Styczn: o Sukcessyach po Duchownych przeciwko Prawu R. 1768. *Czwarta* R. 1783. z 4. Czew: wzbraniaiąca reindukcyi Possessorow w odziedziczeniu Dobr Duchownych, y dozwalaiąca Apellacyi od Dekretu *in Accessorio. Piąta* Uniwersał Rady R. 1782. 10. Grudnia względem Exekucyi Processow. *Konst:* 1784. *fol.* 10. & 11. *tit: Uchylenie.*

Item Rezolucya Rady z 24. Sierp: R. 1784. wzgędem Dyssydentow *Augustanæ Confessionis* uchylona: *Ibidem tit: Eodem* O czym obszerniey *tit: Dyssydenci*

Zlecenie dane Radzie Nieustaiącey przez Stany, aby negocyowała z Dworem Berlińskim w Interessach handlu, zniżenia Cła, rozgraniczenia od ściany Wielko-Polskiey, z warunkiem: Aby, gdy czynności Rady, zwłaszcza graniczne swoy wezmą skutek, Stany na Seymie dzieło iey approbowały. *Konst:* 1784. *fol.* 33. *tit: Ponowienie.* Zlecenia dane od Stanow Radzie Nieust.

Item Zalecono teyże Radzie, aby przy medyacyi Berlińskiego y Petersburskiego Dworow, starała się o uwolnienie Obywatelow w Polszcze y Państwach Cesarskich possessye maiących, od obowiązku pułrocznego mieszkania. *Konst:* 1784. *fol.* 33. *tit: Zalecenie.*

Zlecenie dane Radzie Nieust: przez Stany względem handlu Kraiowego. *Vide tit: Kupiectwo.*

Departament Woyskowy odebrawszy od Officyalisty List o niedopuszczoney podług Dekretu *Executionis* tradycyi, wraz z Supersessyą, Dekretem y Manifestem; Pomoc Woyskową, niewchodząc w legalność Processu dodać powinien; A to podług Wpisow z Regestru na to ustanowionego przywołanych. *Konst:* 1784. *fol.* 15. *y* 20. *P. Załatwiaiąc y P. Wpisy.* Departament Woyskowy.

Rada *in Casu* odmowienia przez Departament Woyskowy *Brachii Militaris*, na pierwszey Sessyi, po zaniesionym od Strony zaskarżeniu, dać go zaleci. *Konst:* 1784. *fol.* 20. *tit: Dekreta P. Wpisy.* Toż y dla Litwy warowano. *Ibid. fol.* 25. *tit: Warunek.*

Tenże Departamet dać winien pomoc Sądom Pogranicznym y Ziazdowym, ale tylko ku zabeśpieczeniu Sądu, a nie ku exekucyi *Iudicatorum. Ibidem fol.* 24. *P. Gdyby zaś. y P. Co się.*

Podobną Pomoc woykową, za Dekretami oczywistemi Sądom W. X. Litt. *Ultimæ instantiæ*, a za Dekretami nieappellowanemi w innych Subselliach, iako y Sądom Ziazdowym, dla beśpieczeństwa tylko, dać Departament powinien. *Ibidem fol.* 25. *tit: Warunek.*

Departament Woyskowy czynić ma, przez Instygatora swego o zaboy Woyskowego, w czasie Tradycyi popełniony. *O czym obszerniey tit: Dekreta.* A Rada Nieustaiąca ma wyznaczać kwotę z Summy rządowi swemu w Skarbach powierzoney, na Processa o pogwałcenie Pomocy Woyskowey. *Konst.* 1784. *fol.* 21. *P. A że.*

RATYFIKACYA *Vide tit: Granice*

REGESTRA SĄDOWE. *Vide tit: Trybunał. Dekreta: Process.*

RELAXACYA.

DEkret R. 1782. 22. Czerw: w Trybunale Litt. na Ur. Niezabitowkiego Podkomorzego Nowogrodzk: z odsądzeniem od Podkomorstwa zapadły; co do używania tytułu dla Dzieci zwolniony. *Konst:* 1784. *fol.* 34. *tit: Zwrocenie.*

O Relaxacyi Dekretu Kommissyi Seymowey przeciw UUr. Tyzenhauzowi Podskarb Nadw: Lit. Andrzeykowiczowi, Zdzitowieckiemu, Orzeszce, y Czyżowi zapadłego, *masz tit: Skarb.*

REZOLUCYE RADY. *Vide tit: Rada.*

SALARIA.

PEnsya Marszałka W. W. X. Litt: z pensyą Marszałka W. K. porownana. Gdzie razem ostrzega się: Aby Skarb Litt. podług Tabelli R. 1776. wszelkie *Salaria* opłacał. *Konst:* 1783. *fol.* 16. *tit: Warunek.*

SĄDY SEYMOWE.

OSoby za Sędziow Seymowych na Sessyach Prowincyonalnych obrane. R. 1782. *Konst:* 1782. *fol.* 6. *tit Osoby.*

Tychże wybor R. 1784. *Konst:* 1784. *fol.* 3. *tit: Osoby.*

SĄDY ASSESSORSKIE y REFERENDARSKIE.

SĄdom Assessorskim y Referendarskim w Koronie, przypadano Regestr *Executionis Processus*, ku exekucyi Dekretow swych, z obowiązkiem: wołania go, raz na tydzień, w dzień przez się na zawsze obrany, a to sposobem dla Trybunałow opisanym. *Konst:* 1784. *fol.* 19. *tit. Dekreta.*

SĄDY PODKOMORSKIE y ZIAZDOWE.

SĄdowi Podkomorskiemu y Ziazdowemu, Departament Woyskowy *Brachium Militare* dodać obligowany za poprzedniczą rekwizycyą: Atoli tylko, dla zabeśpieczenia Sądu, a nie ku exekucyi *Judicatorum. Konst:* 1784. *fol.* 24. *P. Gdyby zaś trafiło się: y P. Co się.*

Podobnyż Warunek dla W. X. Litt. *Ibidem fol.* 25. *tit: Warunek.*

SĄDY ZIEMSKIE y GRODZKIE.

UStanowienie Regestru *Executionis* w Sądach Ziemskich y Grodzkich, na ktory dzień ostatni każdey Kadencyi przepisany z obowiązkiem odsądzenia Wpisow. *Konst:* 1784. *fol.* 19. *tit: Dekreta.*

Tamże Regestr *Incarceratorum* na Zaboystwa pod Tradycye y inne Kryminały, ustanowiony. *Ibidem fol.* 29. *P. Wpisy.*

W Sprawach z Sędzią Ziemskim, z Starostą y iego Urzędem, można do Trybunału po Dekret *Executionis* udać się. *Ibidem fol.* 18. *P. Załatwiaiąc.*

Prawo Prowincyi Wielko-Polskiey, o zapisywaniu przez Sędziow Sentencyi, na całą Koronę rozciągnione. *Ibidem fol.* 24. *P. Sprawy.*

W Sądach Ziemskich y Grodzkich, Regestra Ordynaryine co tydzień, a gdy Sądy prędzey się kończyć będą, tedy przy końcu tych podpi-

podpisywane maią być przez Prezyduiącego. *Ibidem fol.* 19. *P. Załatwiaiąc.*

Sprawy, *simplicis debiti*, *Expulsionis*, *Exemptionis*, *Tenutæ*, *Extraditionis Subditorum*, o Dziesięcinę, *Recentis Criminis* o Zaboy, y sprawy *Juris* tysiąc Złot: nieprzenoszące, *præcisa Apellatione* w Ziemstwach y Grodach sądzone będą: W innych zaś Apellacya *á definitiva in principali negotio*, pod karą 2. tygodni Wieży gorney y 1000. grzywien na każdego Sędziego, dopuszczona być ma. *Ibidem P. Sprawy fol.* 24.

Plura o Sądach Ziemskich y Grodzkich co do Korony, masz w tytułach: Dekreta: Process: y Sprawy. A co do Litwy w tyt: Process.

Sądow Ziemskich Trockich dwie Kadencye na iednę, a Grodzkich trzy także na iednę złączone: Tak, aby Ziemskie od dnia 2. Listopada przez Niedziel 12. A Grodzkie od 1. Lutego przez tyleż czasu sądziły się *non interrupte.* Gdzie wszczegulności Sędziom zaleca się, aby komplet przez koleyną zamianę utrzymywali, *sub pœnis de negligentibus.* Ktore to Prawo y do Powiatow Wołkowyskiego z Brasławskim rozciągnione. *Konst:* 1784. *fol.* 32. *tit: Sądy.*

SESSYE SĄDOWE. *Vide tit: Trybunał W. X. Litt.*

SKARB.

PRetensye Skarbu Litt. do JW. Tyzenhauza Podskarb. Nadworn: Litt. *ex Judicato duplicis Pensionis*, w Sądzie na Seymie R. 1780. wyznaczonym, nakazane; Stany Rzpltey uchylaią: Waruiąc Skarbowi Jściznę przez tegoż JW. Podskarbiego winną, a z Dobr iego przez extenuacyą wybieraną: Ostrzeżono tamże JW. Tyzenhauzowi akcyą wolną z Officyantami. Podobnież UUr. Andrzeykowiczowi, Sukcessorom Zdzitowickiego, Orzeszce, y Czyżowi, tymże Dekretem sądzonych, samą Jściznę Skarbowi należną zapłacić kazano. Oraz wszyscy od rygoru Prawa, co do kar personalnych, uwolnieni, & *ad capacitatem omnimodam* powroceni. *Konst:* 1784. *fol.* 4. *tit: Uspokoienie.*

SPRAWY.

W Sprawach *Expulsionis*, iedna: Prostego długu, dwie: W Cywilnych, trzy Kondemnaty konwinkuią. *Konst:* 1784: *fol.* 22. *titulô Process.*

W Sprawach Kryminalnych, iako to: Zaboiu, Kradzieży, Rozboiu, Naiechania po hultaysku, Rabunku domu, byle *recentia* niezachodziła, dwie Infamie: A w Sprawach honoru, y uczynkowych, lecz niekryminalnych, trzy Kondemnaty konwinkuią. *Ibidem.*

Sprawy *Simplicis debiti*, *Expulsionis*, *Tenutæ*, *Exemptionis*, *Extraditionis Subditorum*, o Dziesięciny, *Recentis Criminis*, o Zaboy, tudzież Sprawy 1000. Zł: wartości nieprzenoszące, w Ziemstwach y Grodach, *præcisa apellatione*, sądzone będą. *Ibid. fol.* 24. *P. Sprawy.*

SZARŻE WOYSKOWE. *Vide tit: Woysko.*

TRADYCYA DOBR. *Vide tit: Dekreta.*

TRAKTATY.

TRaktat czyli Konwencya handlowna y graniczna między Nayiaśn: Imperatorową całey Rossyi Katarzyną II. a Xięstwem Kurlandyi y Semigallii zawarta dnia $\frac{10}{21}$. Maia w Rydze Roku 1783. pod kondycyą Ratyfikacyi y Approbaty Stanow Rzpltey: tudzież Akt przystąpienia Powiatu Piltyńskiego w Nitawie R. 1784. 17. Januarii dopełniony, Stany Rzpltey approbuią, y Ratyfikacye Kancellaryom expedyować nakazuią. *Konst:* 1784. *fol.* 32. *tit: Ratyfikacya.*

Vide etiam tit: Granice: Rada.

TRYBUNAŁY.

POmimo ustanowionego Regestru *Executionis Processus* w Juryzdykcyach Koronn: *Ultimæ Instantiæ*, oraz w Ziemstwach y Grodach; wolno zawsze udać się do Trybunału po Dekret *Executionis*. *Konstyt:* 1784. *fol.* 19. *tit: Dekreta. P. Otrzymuiący.*

O niesiedzenie Wieży, Stona przeciw Stronie, w Trybunale zyskiwać będzie *Dekret Executionis*, ile po wywołaniu Sprawy *á prima Instantia*. *Ibidem fol.* 25. *P. Ze zaś.*

Regestr *Incarceratorum* na Zaboystwa przy Tradycyach y inne Kryminały, w Trybunale ustanowiony. *Ibidem fol.* 20. *P. Wpisy. Plura vide tit: Dekreta y Trybunał.*

Prawa Litewskie.

„ Zbior Prawa R. 1784. o Trybunałach W. X. Litt. Gdzie na Ko-
„ ronne Prowincye, tę szczegulnie rozciągniono Ustawę: Aby *Vota*
„ Sekretne sposobem dla Rady Nieustaiącey przepisanym dawane były:
„ A *in casu paritatis*, Sprawa do drugiey Kadencyi odsyłać się ma. „

I. Trybunał głowny W. X. Litt. Koła Ziemsk:

Ustanowienie Regestru Remissyinego.

PRimo. Między Regestrami Trybunału Ziemskiego Litt. postanawia się Regestr Remissyiny, na Sprawy *pro sola determinatione Fori*, y ku wyznaczeniu Sądow ostatecznych Granicznych, po Apellacyach od Podkomorzego: *non derogando Juribus* Xięstwa Zmudzkiego. Wołanie tego Regestru, zaraz na początku każdey Kadencyi Trybunału do ostatniego Wpisu czynione być ma: toż ostatni tydzień w każdey Kadencyi na tenże Regestr ma być obracany: A gdyby w nim Wpisow zabrakło, lub te odsądzone zostały, Marszałek inne Regestra przywołać każe. *Secundo.* Do Regestru Taktowego, żadne Sprawy Cywilne procz *læsæ securitatis Judiciorum*, y o Akcye wiolencyine pod Sądami, tudzież na Ziazdach publicznych stałe; iako też z Plenipotentami, Palestrantami y Woźnemi: Niemniey Sprawy szczegulnemi Konstytucyami do tego Regestru odesłane, a żadne inne łączone być niemogą. A to nietylko *sub nullitate Judicatorum*, y pod karą odsądzenia Patrona w takowey Sprawie stawaiącego; Ale y Strona podpadałaby karze Wieży gorney przez Niedziel 12. y dwoma tysiącami kop ku zapłaceniu Sądowi y Stronie przeciwney ukaraną być powinna. *Tertio.* Rzeczony

Opis Regestru Taktowego, y Podział na Aktualny y Extraordynaryiny.

Re-

Regestr Taktowy będzie dwoiaki: Jeden *Aktualny*, w ktorym mieścić się będą same tylko Sprawy naturze tego Regestru właściwe, iako się wyżey naminiło: A takowy Regestr każdego czasu, nawet *in tractu* Sprawy oczewistey porządkiem Aktoratow wołany będzie. Drugi *Extraordynaryiny:* do ktorego UUr. Pisarze, przeniosą bez żadney opłaty, nayprzod Aktoraty Spraw po-Kommisyinych R. 1776. tamże odesłanych: powtore: Aktoraty Spraw, Dekretami oczywistemi Tribunalskiemi *ante hanc legem* łączonych. Regestr ten, po rozsądzeniu iedney Sprawy oczywistey z iakiegokolwiek Regestru, przed Obligowym brany będzie: A rownie do odsądzenia iedney oczewistey Sprawy wołany być ma, po ktorym Regestr Obligowy przywoływać należy. Tenże Regestr *Extraordynaryiny* Taktowy, potąd tylko trwać będzie, pokąd gatunki Spraw onemu własnych odsądzone niebędą: potym zaś ustawać ma nazawsze. Cała ta Ustawa, dopiero od Kadencyi Wileńskiey w R. 1785. moc swoią odzierży. Wileńskiey zaś na ow czas aktualney, dawnym sposobem, niełącząc iednak Spraw Cywilnych, Taktowy Regestr sądzić nakazano. *Quarto* Tak Ziemskiemu y Duchownemu Trybunałowi Litewskiemu, iako y Koronnemu zelecono, aby Wotowanie *in tertio turno per Vota secreta* sposobem dla Rady Nieustaiącey przepisanym działo się. A *in casu paritatis*, Sprawa do przyszłego Trybunału odesłana będzie. *Konst*: 1784. *fol.* 30. *tit*: *Trybunały*.

Sposob wotowania w Trybunałach Obo: Narod:

II. Trybunał Duchowny Litewski.

Warunek o Trybunale Duchown: W.X.Litt.

KOnstytucye 1726. y 1764. względem Trybunału Duchownego stanowione, aby Spraw sobie nie właściwych do siebie niepociągał, na nowo stweirdzaią się. W szczegulności zaś Sąd ten, Spraw taxę y exdywizyą dobr za sobą ciągnących: Albo o granice wynikłych: Albo *ex inscripto foro* nienależnie zapisanych: lub za Obligami między Swieckiemi tylko Osobami zachodzących, y do Dobr Ziemsko-Swieckich przywiązanych, *sub nullitate Decretorum* nieprzyimować, ani Remiss na Sądy graniczne y Exdywizye, czynić nie ma. Strona zaś ktoraby do Trybunału Duchownego pozywać y Dekreta zyskiwać ważyła się, iako *evocans*, karze siedzenia Wieży gorney przez Niedziel 6. popadnie, y 2000. Kop gr: Litt. Sądowi y Stronie przez połowę, za Dekretem Trybunału Ziems: zapłaci. A na Patronow w takowych Sprawach assystuiących, rygor Praw: R. 1764. ponowiony. Ostrzega się nakoniec, iż cały ten Process, w niczym niewiąże Koronnych Prowincyi, a nawet y Woiewodztw Statutem Litewskim sądzących się, procz co się tycze kreskowania sposobu, na Trybunały Oboyga Narodow przepisanego. *Ibid: P. Trybunał Duchowny. fol.* 31.

WOYSKO.

PRawo Krolewskie R. 1776. względem Woyska *in toto* zachowane y stwierdzone. A warowano w szczegulności: Aby dopiero po lat 15. służby, tak Koronni iako y Litewscy Urzędnicy Cywilno-Woyskowi, tudzież wszelkiego stopnia Officyerowie Polskiego y Cudzoziemskiego Autoramentu, wyiednywać sobie mogli u Krola J. Mci. wolność, Szarży swey sprzedania, z kondycyą. Aby tylko Osoba starszeństwem zaszczycona, wakans takowy za gaże czteroletnią kupić mogła. *Konst: 1784. fol.* 12. *tit: Ostrzeżenie*.

Tamże ostrzega się: Jż sami tylko Generałowie amploiowani, zawsze rodowita Szlachta Polska lub Indygenatem zaszczyceni, na Urzędy Cywilno-Woyskowe patentowani będą, y że ci tylko sami Urzędnikow rzeczonych spłacać mogą. *Ibidem.*

Item. Konstytucya R. 1776. co do rekommendacyi y Fortraktow stwierdzona. Nakoniec ostrzeżono Officyerow przedaiących Szarże, iż w Klassie Inwalidow mieścić się nie mogą: Samym tylko Woyskowym w aktualney służbie będącym, na zdrowiu z przyczyny służby podupadłym, tudzież Towarzystwu, Unter-Officyerom, Szeregowym y Gemeynom, za świadectwem Szeffow swych y Generałow, Prawo to do Funduszu Inwalidow przyznane. *Ibidem.*

Zlecenie dane Kommissyi Skarbu Litewskiego, aby na dopełnienie Etatu Woyska Litewskiego, przed innemi wydatkami, corocznie dwoma Ratami Summę Złł: Pol: 164,433. płaciła. *Kon:* 1784. *fol.* 13. *tit: Zalecenie.*

JW. Potocki Wda Ruski ofiaruie Rzpltey Regiment pieszy z 400. ludzi złożony, y Armat sztuk 24. Ktory to Regiment *ad vitæ tempora* swym kosztem utrzymywać przyrzeka, zostawuiąc wolny tymże Rzpltey przez Woyskowy Departament dozor: a *post fata* JW. Woiewody, z Skarbu Rzpltey płacony będzie. Na zawdzięczenie zaś y pamiątkę, Regiment ten, tytuł *Potockiego* zawsze nosić ma, y Szefostwo przy tymże Jmieniu zabespieczone. *Konst:* 1784. *fol.* 13. *tit: Przyięcie.*

O POMOCY WOYSKOWEY do EXEKUCYI PROCESSOW y BESPIECZENSTWA SĄDOW. *Vide tit: Dekreta.*

WOŹNY.

WOźnym od mili drogi, Złoty 1. gr: 15. w Litwie przepisano. *Konst:* 1784. *fol.* 27. *P. Kondemnaty &c.*

Sprawy z Woźnemi do Regestru Taktowego w Trybunale Litewskim należą. *Ibidem fol.* 30. *tit: Trybunał.*

W WARSZAWIE.

W Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey u *XX. Scholarum Piarum.*

1785.